

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje . Predmet br. IT-04-74-T
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava Datum: 24. april 2008.
počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od
1991. godine Original: FRANCUSKI

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM III

U sastavu: sudija Jean-Claude Antonetti
sudija Árpád Prandler
sudija Stefan Trechsel
sudija Antoine Kesia-Mbe Mindua, rezervni sudija
Sekretar: g. Hans Holthuis
Odluka od : 24. aprila 2008.

TUŽILAC

protiv

**Jadranka PRLIĆA
Brune STOJIĆA
Slobodana PRALJKA
Milivoja PETKOVIĆA
Valentina ČORIĆA
Berislava PUŠIĆA**

JAVNO

ODLUKA O USVAJANJU SMJERNICA ZA IZVOĐENJE DOKAZA ODBRANE

Tužilaštvo:

g. Kenneth Scott
g. Douglas Stringer

Obrana optuženih:

g. Michael Karnavas i gđa Suzana Tomanović za Jadranka Prlića
gđa Senka Nožica i g. Karim A. A. Khan za Brunu Stojića
g. Božidar Kovačić i gđa Nika Pinter za Slobodana Praljka
gđa Vesna Alaburić i g. Nicholas Stewart za Milivoja Petkovića
gđa Dijana Tomašegović-Tomić i g. Dražen Plavec za Valentina Čorića
g. Fahrudin Ibrišimović i g. Roger Sahota za Berislava Pušića

I. Uvod

1. Pred Pretresnim vijećem III (dalje u tekstu: Vijeće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) 5. maja 2008. započeće izvođenje dokaza odbrane u predmetu *Tužilac protiv Jadranka Prlića, Brune Stojića, Slobodana Praljka, Milivoja Petkovića, Valentina Čorića i Berislava Pušića*. U skladu s odredbama Statuta Međunarodnog suda i Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), Vijeće mora da osigura da suđenje bude pravično i ekspeditivno, uz puno poštovanje prava optuženih i dužnu brigu o zaštiti žrtava i svjedoka. Dužnost Vijeća je takođe da vrši kontrolu modaliteta ispitivanja svjedoka i izvođenja dokaza, kao i njihovog redoslijeda. Vijeće u tu svrhu podsjeća na naloge i odluke kojima je dosad bio regulisan taj postupak i koji se i dalje primjenjuju. Vijeće će u ovoj odluci preuzeti neke od tih smjernica, ali će ih prilagoditi potrebama izvođenja dokaza odbrane. Treba napomenuti da je pri usvajanju niže navedenih smjernica, Vijeće uzelo u obzir argumente strana u postupku iznijete na sastanku održanom 17. marta 2008. sa stranama u postupku na osnovu pravila 65ter(G) Pravilnika, kao i na konferenciji koja prethodi izvođenju dokaza odbrane od 21. aprila 2008.

II. Ispitivanje svjedoka

Smjernica broj 1: o redoslijedu ispitivanja svjedoka

2. Svjedoka najprije ispituje strana u postupku koja ga poziva.¹ On zatim može biti unakrsno ispitan. Najprije će ga unakrsno ispitati drugi timovi odbrane, a zatim tužilaštvo. Svakog svjedoka zatim može dodatno ispitati strana u postupku koja ga poziva. Neće biti dodatnog unakrsnog ispitivanja, osim u vanrednim okolnostima i po odobrenju Vijeća. Sudija može postavljati pitanja svjedoku u bilo kojoj fazi.

3. Optužene u ovom predmetu zastupaju branioci. Svjedoke najprije ispituju branioci optuženih.² U vanrednim okolnostima i uz odobrenje Vijeća, optuženi se može direktno

¹ U slučaju da svjedoka poziva više strana u postupku, izraz "strana u postupku koja ga poziva" podrazumijeva sve strane u postupku koje pozivaju tog svjedoka.

² Revidirana verzija Odluke kojom se usvajaju smjernice za vođenje pretresnog postupka, 28. april 2006., str. 7, par. c); Odluka o modalitetima ispitivanja svjedoka, 10. maj 2007., par. 11, koju je potvrdilo Žalbeno vijeće u predmetu *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR73.5, Odluka po Praljkovoj žalbi na Odluku Pretresnog vijeća o modalitetima ispitivanja svjedoka od 10. maja 2007., 24. august 2007.

Prijevod

obratiti svjedoku kako bi mu postavio pitanja.³ Vanredne okolnosti se posebno odnose ili na razmatranje događaja u kojima je optuženi lično sudjelovao ili na razmatranje pitanja o kojima posjeduje specifična znanja.⁴ Optuženi koji želi uzeti riječ prije toga će Vijeću objasniti razloge zbog kojih se radi o takvim vanrednim okolnostima.⁵

Smjernica broj 2: o prirodi postavljenih pitanja

4. Imajući u vidu važnost da se prije svega izvedu dokazi o najspornijim pitanjima i da se izbjegne gubljenje vremena, strane u postupku će svjedocima postavljati jasna i koncizna pitanja. Prilikom podsjećanja svjedoka na ono što je ranije izjavio, tokom iskaza ili u pismenoj izjavi, strane u postupku će izbjegavati parafraziranje i tačno će citirati transkript ili prethodnu izjavu svjedoka uz navođenje relevantnih brojeva strana. Prethodna izjava svjedoka može se upotrijebiti da on osvježi pamćenje, bez obzira na to da li je ta izjava uvrštena u spis ili nije.⁶

5. Za vrijeme glavnog ispitivanja, sugestivna pitanja ("*leading questions*") nisu dopuštena, osim uz odobrenje Vijeća.

³ Revidirana verzija Odluke kojom se usvajaju smjernice za vođenje pretresnog postupka, 28. april 2006., str. 7, par. c); Odluka o modalitetima ispitivanja svjedoka, 10. maj 2007., par. 11, koju je potvrdilo Žalbeno vijeće u predmetu *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR73.5, Odluka po Praljковоj žalbi na Odluku Pretresnog vijeća o modalitetima ispitivanja svjedoka od 10. maja 2007., 24. august 2007.

⁴ Odluka o modalitetima ispitivanja svjedoka, 10. maj 2007., par. 12, koju je potvrdilo Žalbeno vijeće u predmetu *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR73.5, Odluka po Praljковоj žalbi na Odluku Pretresnog vijeća o modalitetima ispitivanja svjedoka od 10. maja 2007., 24. august 2007.; Usmena odluka, transkript suđenja na francuskom od 28. novembra 2007., str. 25298 i 25299.

⁵ Odluka o modalitetima ispitivanja svjedoka, 10. maj 2007., par. 12, koju je potvrdilo Žalbeno vijeće u predmetu *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR73.5, Odluka po Praljковоj žalbi na Odluku Pretresnog vijeća o modalitetima ispitivanja svjedoka od 10. maja 2007., 24. august 2007.

⁶ Revidirana verzija Odluke kojom se usvajaju smjernice za vođenje pretresnog postupka, 28. april 2006., str. 7, par. d).

Prijevod

Smjernica broj 3: o području ispitivanja, unakrsnog ispitivanja, dodatnog ispitivanja i dodatnog unakrsnog ispitivanja

6. Kao opšte pravilo, strana u postupku koja poziva svjedoka ograničava glavno ispitivanje na pitanja pomenuta u sažetom prikazu pripremljenom na osnovu pravila 65ter(G) Pravilnika. Ona svoje glavno ispitivanje može proširiti na pitanja koja nisu navedena u sažetim prikazima, ali koja su eventualno postavljena za vrijeme pripremnog razgovora sa svjedokom ("*proofing*"). Strana će o tome što je moguće prije obavijestiti Vijeće i druge strane u postupku, tako da se ostale strane u postupku mogu na odgovarajući način pripremiti za svoje unakrsno ispitivanje i da Vijeće bude u prilici da se izjasni o prigovorima koji bi u vezi s tim eventualno mogli biti iznijeti raspoložuci svim potrebnim informacijama.⁷

7. Što se tiče pravila koja uređuju područje unakrsnog ispitivanja, Vijeće podsjeća da se na osnovu pravila 90(H)(i) unakrsno ispitivanje može odnositi na pitanje koje nije pomenuto tokom glavnog ispitivanja.⁸

8. Međutim, unakrsno ispitivanje koje se odnosi na pitanje koje nije pomenuto na glavnom ispitivanju ne predstavlja unakrsno ispitivanje u pravom smislu riječi, već ispitivanje jednako glavnom ispitivanju.⁹ Stoga treba poštovati pravila predviđena za glavno ispitivanje, pa u ovom tipu ispitivanja sugestivna pitanja nisu dozvoljena.¹⁰

9. Dodatno ispitivanje svjedoka ograničeno je na pitanja pomenuta tokom unakrsnog ispitivanja.¹¹ Prije dodatnog ispitivanja, strana u postupku precizira pitanja o kojima se govorilo tokom unakrsnog ispitivanja na koja se odnosi njeno dodatno ispitivanje kako bi se izbjeglo beskorisno trošenje vremena i neutemeljeni prigovori.

10. U izuzetnom slučaju, ukoliko Vijeće strani u postupku odobri dodatno unakrsno ispitivanje, ono treba biti ograničeno na tačke koje odredi Vijeće.

⁷ Usmena odluka od 3. jula 2006., T(f) str. 4249; Usmena odluka od 24. augusta 2006., T(f) str. 5502 i 5503.

⁸ Odluka o modalitetima ispitivanja svjedoka, 10. maj 2007., par. 13.

⁹ Odluka o modalitetima ispitivanja svjedoka, 10. maj 2007., par. 13.

¹⁰ Odluka o modalitetima ispitivanja svjedoka, 10. maj 2007., par. 13.

¹¹ Revidirana verzija Odluke kojom se usvajaju smjernice za vođenje pretresnog postupka, 28. april 2006., str. 7, par. g).

Prijevod

Smjernica broj 4: o rasporedu pretresa

11. Kako bi olakšala organizaciju svjedočenja svjedoka, strana u postupku koja iznosi svoju tezu treba da Vijeću i ostalim stranama u postupku podnese raspored svjedoka koje namjerava pozvati da svjedoče u idućih mjesec dana. Ona precizira trajanje svjedočenja svakog svjedoka. Prilikom sastavljanja tog rasporeda ona će voditi računa o vremenu potrebnom za unakrsno ispitivanje svjedoka, u skladu s niže navedenim paragrafima 14 i 15. Taj raspored mora biti podnjet 15 dana prije prvog dana u mjesecu na koji se odnosi. To pravilo će se prvi put primijeniti od 15. maja 2008. za raspored u junu. Raspored za maj 2008. mora biti predat u najkraćem roku, a najkasnije 28. aprila 2008.

12. Kad strana u postupku koja iznosi svoju tezu želi podnijeti zahtjev za određivanje zaštitnih mjera, ona podnosi pismeni zahtjev. Taj će zahtjev podnijeti najkasnije u isto vrijeme kad i raspored za taj mjesec. Ostale strane u postupku imaju sedmicu dana nakon podnošenja navedenog zahtjeva za eventualni pismeni odgovor.

Smjernica broj 5: o vremenu raspoloživom za ispitivanje, unakrsno ispitivanje i dodatno ispitivanje svjedoka

13. Vijeće određuje vrijeme koje strani u postupku koja svjedoka poziva radi ispitivanja i dodatnog ispitivanja stoji na raspolaganju na osnovu informacija datih na osnovu gore spomenute smjernice broj 4 i spiskova podnijetih na osnovu pravila 65ter(G) Pravilnika.

14. Tužilaštvo za unakrsno ispitivanje raspolaže sa 100% vremena dodijeljenog za glavno ispitivanje.

15. Kad se radi o vremenu koje valja dodijeliti timovima odbrane za unakrsno ispitivanje, Vijeće smatra da oni moraju ukupno – što, dakle, uključuje sve timove odbrane koji vode unakrsno ispitivanje – raspolagati s 50% vremena dodijeljenog za glavno ispitivanje. Vijeće s tim u vezi podsjeća da je svrha unakrsnog ispitivanja svjedoka odbrane od strane drugih timova odbrane uglavnom očuvanje njihovog prava na pravično suđenje u slučaju da svjedok iznese inkriminišuće dokaze. Za razliku od tužilaštva, na kojem počiva teret dokazivanja i koje stoga mora dokazati sve elemente neophodne za dokazivanje krivice optuženih, ostali timovi odbrane nisu protivnici strane koja poziva svjedoka, iako mogu imati drugačiju strategiju odbrane koja eventualno može biti u sukobu sa strategijom strane u postupku koja poziva svjedoka. Osim u slučaju da Vijeće odluči drugačije, strane u postupku će se međusobno dogovoriti o raspodjeli tog vremena i o tome prethodno obavijestiti Vijeće. U slučaju

Prijevod

neslaganja među timovima odbrane, vrijeme će među timovima odbrane biti raspodijeljeno na jednake dijelove. Ti principi će se primjenjivati fleksibilno ako to budu zahtijevale okolnosti.

16. Ako neki tim odbrane želi imati dodatno vrijeme za unakrsno ispitivanje svjedoka, on taj zahtjev mora pismeno opravdati sedam dana nakon podnošenja mjesečnog rasporeda i uz to navesti teme o kojima želi razgovarati sa svjedokom. Vijeće će odrediti vrijeme za unakrsno ispitivanje na osnovu tog zahtjeva i spiskova podnijetih na osnovu pravila 65ter(G) Pravilnika. U slučaju da Vijeće odobri taj zahtjev, dodatno vrijeme dodijeljeno tom timu odbrane ne može se ustupiti drugom timu odbrane.¹²

17. Trajanje tako procijenjenog ispitivanja svjedoka prije pristupanja svjedoka Vijeće u izuzetnim okolnostima može preinačiti u svjetlu svjedočenja tog svjedoka na pretresu.¹³

Smjernica broj 6: o vremenu dodijeljenom za izvođenje dokaza odbrane

18. Vijeće će donijeti posebnu odluku o vremenu kojim raspolažu timovi odbrane za izvođenje svojih pojedinačnih teza.

19. Vrijeme dodijeljeno nekom timu odbrane za izvođenje njegovih dokaza prije svega obuhvata vrijeme iskorišteno za glavno ispitivanje i dodatno ispitivanje njegovih svjedoka.

20. Vrijeme dodijeljeno timu odbrane za izvođenje njegovih dokaza obuhvata i vrijeme koje je taj tim odbrane tokom unakrsnog ispitivanja svjedoka kojeg je pozvao neki drugi tim odbrane iskoristio za razgovor o pitanjima različitim od onih o kojima se razgovaralo tokom glavnog ispitivanja tog svjedoka.¹⁴

¹² Usmena odluka o dodatnom vremenu dodijeljenom optuženom za unakrsno ispitivanje, transkript suđenja na francuskom jeziku od 17. januara 2007., str. 12398 i 12399.

¹³ Odluka o provođenju Odluke o trajanju unakrsnog ispitivanja odbrane od 8. maja 2006., 12. jul 2007., str. 3.

¹⁴ *Supra*, par. 7 i 8.

Prijevod

Smjernica broj 7: o principima za računanje vremena u sudnici

21. Sekretarijat je zadužen za računanje vremena:
- a) koje je iskoristio tim odbrane koji poziva svjedoka za glavno ispitivanje,
 - b) koje je iskoristio svaki tim odbrane za unakrsno ispitivanje u pravom smislu riječi,¹⁵
 - c) koje je svaki tim odbrane iskoristio za to da tokom unakrsnog ispitivanja govori o pitanjima različitim od pitanja o kojima se govorilo tokom glavnog ispitivanja,¹⁶
 - d) koje su svi timovi odbrane iskoristili za unakrsno ispitivanje (zbir tačaka b) i c)),
 - e) koje je tužilaštvo iskoristilo za unakrsno ispitivanje,
 - f) koje je tim odbrane koji poziva svjedoka iskoristio za dodatno ispitivanje,
 - g) koje su sudije iskoristile za postavljanje pitanja svjedocima,
 - h) iskorištenog za proceduralna pitanja koja proizlaze iz ispitivanja svjedoka i
 - i) iskorištenog za sva ostala pitanja.
22. Vrijeme obuhvaćeno gore navedenim tačkama od a) do f) uključuje samo vrijeme iskorišteno za ispitivanje svjedoka ("*questioning of the witness*"), a ne vrijeme iskorišteno za bavljenje prigovorima. Vrijeme koje su iskoristili timovi odbrane istovremeno obuhvata i vrijeme koje su iskoristili branioci optuženih i sami optuženi.
23. Vrijeme gore navedeno pod tačkom h) obuhvata vrijeme iskorišteno za bavljenje prigovorima.
24. Vrijeme iskorišteno za sva ostala pitanja, što je navedeno pod tačkom i), uključuje vrijeme iskorišteno za pitanja različita od onih koja proizlaze iz ispitivanja svjedoka, kao što su pitanja povezana sa zastupanjem optuženih od strane branilaca, pitanja u vezi sa zdravstvenim stanjem optuženih, pitanja u vezi s podnošenjem podnesaka strana u postupku, pitanja u vezi sa sistemom praćenja korištenja vremena, s računanjem vremena i s evidencijom utrošenog vremena, pitanja u vezi s rasporedom pretresa i organizacijom svjedočenja svjedoka, vrijeme neophodno za provođenje zaštitnih mjera i važna tehnička pitanja.
25. Sekretarijat će redovito računati vrijeme utrošeno za pretres u skladu s prethodno navedenim smjernicama. Sekretarijat će svakog mjeseca Vijeću i stranama u postupku

¹⁵ Pravilo 90(H)(i), prva i druga opcija navedena u Pravilniku.

Prijevod

dostavljati taj obračun,¹⁷ a on će obuhvatati vrijeme suđenja utrošeno tokom navedenog mjeseca, kao i već iskorišteno vrijeme suđenja koje je proteklo tokom cijelog trajanja izvođenja dokaza odbrane.

III. Prihvatanje dokumentarnih dokaza

Smjernica broj 8: o prihvatanju dokumentarnih dokaza putem svjedoka

26. Kao opšte pravilo, strana u postupku koja iznosi svoju tezu može zatražiti prihvatanje samo onih dokaza koji su navedeni na spisku dokaznih predmeta koji je podnijela na osnovu pravila 65ter(G) Pravilnika. U slučaju da želi da izvede dokaz koji nije naveden na tom spisku, dužna je da od Vijeća prije pristupanja svjedoka pismenim putem zatraži odobrenje da ga doda na taj spisak. Strana mora da obrazloži suštinski karakter tog dokaza za predmet, kao i razloge zbog kojih on nije naveden na spisku dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter(G) Pravilnika.

27. Strana u postupku koja želi da neki dokaz uvrsti u spis u principu to čini putem svjedoka koji može da svjedoči o njegovoj pouzdanosti, relevantnosti i dokaznoj vrijednosti. Dokaz mora biti predan svjedoku na pretresu.¹⁸

28. Strana u postupku koja poziva svjedoka mora dvije sedmice prije pristupanja navedenog svjedoka ostalim stranama u postupku i Vijeću dostaviti spisak svih dokaza koje namjerava da predoči za vrijeme svjedočenja tog svjedoka. Dokumenti treba da budu prevedeni na jedan od službenih jezika Međunarodnog suda, kao i na jezik optuženih.¹⁹ Vijeće je prihvatilo mogućnost da pripremi razgovor sa svjedokom ("*proofing*") stranu u postupku koja poziva svjedoka može navesti na izmjenu spiska dokaznih predmeta koji je objelodanila. Ona o tome mora što je moguće prije obavijestiti ostale strane u postupku i Vijeće tako da se ostale strane u postupku mogu na odgovarajući način pripremiti za svoje unakrsno ispitivanje i da Vijeće bude u prilici da se izjasni o prigovorima koji bi u vezi s tim eventualno mogli biti iznijeti raspoložuci svim potrebnim informacijama.²⁰

29. Svaka strana u postupku koja vodi unakrsno ispitivanje će ostalim stranama u postupku dostaviti spisak dokaznih predmeta koje namjerava da uvrsti u spis tokom unakrsnog

¹⁶ Pravilo 90(H)(i), treća opcija navedena u Pravilniku; *supra*, par. 7 i 8.

¹⁷ Odluka o principu računanja vremena u sudnici, 13. jul 2006.

¹⁸ Odluka o prihvatanju dokaznih predmeta, 13. jul 2006.

¹⁹ Odluka o prihvatanju dokaznih predmeta, 13. jul 2006.

²⁰ Usmena odluka od 3. jula 2006., T(f) str. 4248 i 4249.

Prijevod

ispitivanja, i to prije nego što unakrsno ispita navedenog svjedoka. Ti dokazi treba da budu prevedeni na jedan od službenih jezika Međunarodnog suda, kao i na jezik optuženih.²¹

30. U slučaju kad strana u postupku na pretresu predočava samo izvadak iz nekog dokumenta, ona se mora ograničiti na to da zatraži uvrštavanje u spis tog izvotka i stranice koje će Vijeću omogućiti da se izjasni o vjerodostojnosti tog dokumenta, kao što je primjerice naslovna strana. Ona mora Vijeću dostaviti brojeve strana i/ili paragrafa dokumenta koji odgovaraju izvotku čije prihvatanje namjerava da zatraži. Ta strana u postupku je dužna da dostavi prijevode tog izvotka. Vijeće poziva navedenu stranu u postupku da mu na pretresu ukratko objasni kontekst na koji se izvadak odnosi kako bi mu olakšalo donošenje odluke o njegovoj relevantnosti i dokaznoj vrijednosti.²²

31. Ako neka strana u postupku želi osporiti prihvatanje izvotka nekog dokumenta, ona mora objasniti Vijeću razloge zbog kojih osporava relevantnost, vjerodostojnost ili dokaznu vrijednost tog izvotka. Prihvatanje izvotka nekog dokumenta neće biti odbijeno samo na temelju činjenice da čitav dokument nije uvršten u spis. Kad neka strana u postupku iznese tvrdnju da izvadak dobija drugačiji smisao u kontekstu cjelokupnog dokumenta, njena je dužnost da to i dokaže. U slučaju da na pretresu želi raspravljati o drugim izvotcima istog dokumenta, ona mora da dostavi tražene prijevode. U slučaju da želi zatražiti prihvatanje tih izvotaka, Vijeću treba da navede brojeve strana i/ili paragrafa dokumenta koji odgovaraju izvotku čije prihvatanje namjerava zatražiti, kao i strane koje će Vijeću omogućiti da se izjasni o vjerodostojnosti tog dokumenta, kao što je naslovna strana.²³

32. Strana u postupku koja želi uvrstiti u spis dokument koji je predočen svjedoku na pretresu to čini putem spiska koji je podnijet na suđenju pod niže navedenim uslovima.²⁴

- a. Nakon što je okončan posljednji dan svjedočenja svjedoka (dalje u tekstu: Dan 1), svaka strana u postupku mora na suđenju podnijeti pismeni spisak kojim traži uvrštavanje u spis dokumenata koji su tom svjedoku bili predočeni na suđenju i za koje želi da budu prihvaćeni (dalje u tekstu: Zahtjev za uvrštavanje u spis), i to najkasnije na početku prvog dana suđenja koji slijedi nakon Dana 1 (dalje u tekstu: Dan 2);

²¹ Odluka o prihvatanju dokaznih predmeta, 13. jul 2006.

²² Odluka o prihvatanju dokaznih predmeta, 13. jul 2006.

²³ Odluka o prihvatanju dokaznih predmeta, 13. jul 2006.

²⁴ Odluka o uvrštavanju u spis dokumenata predočenih na suđenju, 13. decembar 2006.

Prijevod

- b. Prigovori na dokumente iz Zahtjeva za uvrštavanje u spis moraju se podnijeti pismeno najkasnije na početku prvog dana suđenja koji slijedi nakon Dana 2 (dalje u tekstu: Dan 3);
 - c. Svi odgovori na te prigovore moraju se podnijeti pismeno najkasnije na početku prvog dana suđenja koji slijedi nakon Dana 3 (dalje u tekstu: Dan 4);
 - d. Strane u postupku će na početku svakog pretresa podneske iz prethodnih tačaka podnositi predstavniku sekretarijata na suđenju i pravnici Vijeća, a ti podnesci će zatim dobiti oznaku IC ("in court").
33. Dužnost je strane u postupku koja traži prihvatanje dokumenta da navede da li dokument treba da bude prihvaćen kao zapečaćen.
34. Dužnost je svake strane u postupku da se pobrine da dokumenti čije prihvatanje traži budu zavedeni u bazu podataka "e-court", i to prije nego što zatraži njihovo prihvatanje.

Smjernica broj 9: o prihvatanju dokumentarnih dokaza putem pismenog zahtjeva

35. Pod niže navedenim uslovima, tim odbrane koji iznosi svoju tezu može Vijeću podnijeti pismeni zahtjev za prihvatanje dokumenata koji svjedoku nisu bili predloženi na suđenju. Strana će taj zahtjev podnijeti u najkraćem roku nakon okončanja izvođenja svih dokaza koji se odnose na određenu opštinu ili pitanje.

- a. Taj valjano obrazloženi zahtjev mora sadržavati sljedeće podatke ili će inače biti odbijen:
 - i. Broj, naslov i opis dokaznog predmeta,
 - ii. Izvor dokaznog predmeta i opis indicija njegove pouzdanosti,
 - iii. Navod relevantnih paragrafa iz Optužnice,
 - iv. Navode o svjedocima koji su već svjedočili pred Vijećem i dokumenata koji su već prihvaćeni kao dokazi koji se odnose na iste paragrafe iz Optužnice,
 - v. Razloge zbog kojih predmet nije ponuđen putem svjedoka,
 - vi. Razloge zbog kojih strana smatra da je taj dokaz važan za rješavanje ovog predmeta.

Prijevod

Ostale strane u postupku imaju 14 dana za podnošenje pismenog odgovora i u slučaju potrebe, iznošenje prigovora o svakom dokaznom predmetu za koji se ovim putem predlaže da bude prihvaćen.²⁵

36. Prije nego što zatraži prihvatanje dokumenta, tim odbrane se mora pobrinuti da on bude unijet u sistem za elektronsko vođenje suđenja. On mora takođe da navede da li dokument treba da bude prihvaćen kao zapečaćen.

Smjernica broj 10: o primjeni pravila 92ter Pravilnika

37. Vijeće može djelimično ili u cijelosti prihvatiti dokaze predložene putem svjedoka u obliku pismene izjave ili transkripta svjedočenja datog u nekom drugom predmetu pred Međunarodnim sudom, pod uslovima propisanim pravilom 92ter Pravilnika.

38. Strana u postupku koja poziva svjedoka na osnovu pravila 92ter Pravilnika može svjedoku na pretresu postavljati pitanja kako bi se precizirala pitanja o kojima se govori u pismenoj izjavi ili u transkriptu njegovog iskaza.²⁶ Što je prije moguće, a najkasnije nakon pripremnog razgovora sa svjedokom, strana u postupku obavijestiće ostale strane u postupku i Vijeće o kojim dijelovima pismene izjave ili transkripta iskaza o kojima želi postaviti dodatna pitanja na pretresu.²⁷

39. Ona takođe može ispitivati svjedoka o pitanjima koja se ne pominju u pismenoj izjavi ili transkriptu iskaza, ali koja je svjedok mogao spomenuti za vrijeme pripremnog razgovora sa svjedokom. Ona će o tome što je moguće prije obavijestiti Vijeće i strane u postupku tako da se ostale strane u postupku mogu na odgovarajući način pripremiti za svoje unakrsno ispitivanje i da Vijeće bude u prilici da se izjasni o prigovorima koji bi u vezi s tim eventualno mogli biti iznijeti raspoložuci svim potrebnim informacijama.²⁸

40. Strana u postupku koja poziva svjedoka na osnovu pravila 92ter Pravilnika može svjedoku predložiti dokumente o čijoj vjerodostojnosti, dokaznoj vrijednosti ili relevantnosti bi svjedok mogao da svjedoči, te ispitati svjedoka na pretresu o navedenim dokumentima.²⁹ Prihvatanje tih dokumenata regulisano je uslovima pod gore navedenom smjernicom broj 8.³⁰

²⁵ Odluka o izmjenama Odluke o prihvatanju dokaznih predmeta od 13. jula 2006., 29. novembar 2006.

²⁶ Odluka u vezi s primjenom pravila 92ter Pravilnika, 25. jun 2007., str. 2.

²⁷ Odluka u vezi s primjenom pravila 92ter Pravilnika, 25. jun 2007., str. 4.

²⁸ Odluka u vezi s primjenom pravila 92ter Pravilnika, 25. jun 2007., str. 2 i 3.

²⁹ Odluka u vezi s primjenom pravila 92ter Pravilnika, 25. jun 2007., str. 3.

³⁰ Odluka u vezi s primjenom pravila 92ter Pravilnika, 25. jun 2007., str. 4 i 5.

Prijevod

IZ TIH RAZLOGA,

NA OSNOVU pravila 89, 90 i 92ter Pravilnika,

PRIHVATA gore definisane smjernice.

Sastavljeno na engleskom i na francuskom jeziku, pri čemu je francuska verzija mjerodavna.

/potpis na originalu/

Jean-Claude Antonetti,
predsjedavajući Vijeća

Dana 24. aprila 2008.

U Haagu (Nizozemska)

[pečat Međunarodnog suda]